

ÇİN TARİHİ

ÇİN TARİHİ

Wolfram Eberhard

TÜRK TARİH KURUMU
ANKARA ♦ 2026

ATATÜRK KÜLTÜR, DİL VE TARİH YÜKSEK KURUMU
TÜRK TARİH KURUMU YAYINLARI XIII. DİZİ - SAYI: 3⁶

Sertifika No: 43191

Çin Tarihi ♦ A History of China

Wolfram Eberhard

Kapak Tasarımı

Emine Çakır

7. Baskı: Ankara 2026 (3000 adet)

ISBN 978-975-16-0724-9

Türk Tarih Kurumu

Sıhhiye Yerleşkesi

Hacettepe Mahallesi Kızılay Caddesi No. 1 06230 Altındağ/ANKARA

Bilkent Yerleşkesi

Üniversiteler Mahallesi Toplum Caddesi No. 5 06800 Çankaya/ANKARA

Tel: +90 312 310 23 68 ♦ Fax: +90 312 310 16 98

ttk.gov.tr ♦ emagaza-ttk.ayk.gov.tr

Baskı

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No. 11 A/41 Bahçelievler/İSTANBUL

Tel: +90 (0212) 454 30 00 ♦ info@ihlasmatbaacilik.com ♦ Sertifika No. 45589

5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na göre bu eserin bütün yayın, tercüme ve iktibas hakları Türk Tarih Kurumuna aittir.

1. Baskı: 1947 ♦ 3. Baskı: 1995 ♦ 5. Baskı: 2019 ♦ 6. Baskı: 2022

Türk Tarih Kurumu, dilimizde, tarih ve arkeolojinin bugünkü durumuna göre yazılmış bir dünya tarihinin bulunmamasından dolayı hergün daha ziyade duyulan eksikliği gözönüne alarak, bugünkü ihtiyacı kısmen olsun karşılamak üzere, bir Dünya Tarihi yazılmasına karar vermiş ve bir plân hazırlayarak üyelerinin ve tarihle uğraşan Türk bilginlerinin yardımını sağlamıştır. Birkaç yıldanberi devam eden bu çalışmalardan sonra hazırlanan kısımların derhal basımına başlanmıştır.

Bu plâna göre, Dünya Tarihi yirmi ana bölüm içinde tahminen 38 ciltten ibaret olacaktır. İhtiva edeceği bahislerle cilt adetleri aşağıda gösterilen bu büyük eserin, kısa bir zamanda tamamlanması mümkün olamayacağından, hazırlanmış olan ciltlerin sıra gözetilmeden basılarak, Türk aydınlarının istifadesine konması uygun görülmüştür.

Bu seride çıkacak eserler tam ve mükemmel olmak iddiasından uzak bulunmakla beraber, kendi tarihimize ait kısımların anakaynaklardan faydalanılarak yazılmasına çalışılmıştır. Ahval ve şartlar müsait olduğu zaman, bu eserin çok daha mükemmellerini dilimizde yazılmış görmek büyük emelimizdir.

TÜRK TARİH KURUMU

Dünya tarihinin ihtiva edeceği bahisler

I. — İnsanlığın kaynakları ve ilk medeniyetler (Pre-historya)	2 cilt
II. — Orta Asya (İslâm istilâsına kadar)	1 "
III. — Çin (En eski çağlardan bugüne kadar)	1 "
IV. — Hint (En eski çağlardan bugüne kadar)	3 "
V. — Mezopotamya, Arabistan, Suriye ve Filistin (İslâmlığın çıkışına kadar)	2 "

VI. — Mısır (Roma istilâsına kadar)	1 cilt
VII. — Anadolu (Hellenistik devre kadar)	1 »
VIII. — Ege, Yunanistan, Makedonya, İskender ve Hellenizm kırıllıkları devri	1 »
IX. — İran (Arap istilâsına kadar)	1 »
X. — Roma	2 »
XI. — Bizans	1 »
XII. — Şarkî Avrupa (Eski çağlardan Ortaçağ'ın sonuna kadar)	1 »
XIII. — İslâm tarihi (Endülüs ve Tevaif-i Mülûk dahil)	2 »
XIV. — Ortaçağ Türk devletleri	4 »
XV. — Ortaçağ'da Avrupa	2 »
XVI. — Osmanlı imparatorluğu	7 »
XVII. — Yeniçağ'da Avrupa (Rusya dahil)	3 »
XVIII. — Yeniçağ'da Orta Asya ve Yakın Doğu'da diğer devletler	1 »
XIX. — Amerika	1 »
XX. — Uzak Doğu (Eski çağlardan bugüne kadar)	1 »

İ Ç İ N D E K İ L E R

TÜRK TARİH KURUMUNUN NOTU	V
İÇİNDEKİLER	VII
ÖNSÖZ	XIX

GİRİŞ

ÇİN'İN COĞRAFİ DURUMU

Kuzey Çin 1-2. İklim 2-4. Kuzey-Batı Çin 4. Sarı Irmak 4-5. Güney Çin 5-6. Yang-tse 6-9. Hsi-ho 9-10.

BİRİNCİ BÖLÜM

TARİHTEN ÖNCEKİ ZAMANLAR

I. Kaynaklar

Yazılı kaynakların önemi 11-12.

II İlk insanlar

III. İlk taş devri

Ordos sahasında yaşayan insanlar 13-14. Paleolitik insanların ırkları 14.

IV. Cilâlıtaş devri

Bu kültürün yayılışı 15-16.

V. Doğu Asya'nın en mühim prehistorik kültürleri

Proto-Tunguz kültürü 16. Proto-Moğol kültürü 17. Proto-Türk kültürü 17. Proto-Tibet kültürü 18. Liao kültürü 18. Tai kültürü 18.

VI. Yang-shao kültürü

Batı Asya ile münasebetler 20-21. Kültürün karakteri 21-22

VII. Lung-shan kültürü

VIII. Shansi'de ilk proto-tarihî küçük devletler

Hsia kültürü 23-24. Tunç ve bronz 24-25.

İKİNCİ BÖLÜM
SHANG SÜLÂLESİ

I. Shang'ların kültürü

Bronz âletleri 28.

II. Shang'ların yazıları ve dinleri

Din 29.

III. Shang devletinin etnik kuruluşu

Gök dini ve ilk Türk tesiri 30-32.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
CHOU SÜLÂLESİ

I. Chouların kanun-u esasiyeleri: Chou devletinin kuruluşu

Chou'ların menşei 33 - 34. Feodal devleti 34 - 35. Din 35 - 36. Hükümet merkezi 36. Son Shang'lar 36 - 37. Devletin büyümesi 37 - 38. İlk harpler 38 - 39.

II. Doğu Chou devletinde değişiklikler

İmparator ve beyler 40 - 41. Devletin hudutları 41 - 42. Diktatörler 42 - 44.

III. Chou devrinin zihni kültürü (Konfüçyüz)

Konfüçyüz ve hayatı 45. Akidesinin esası 45 - 46. Sosyal felsefe 46 - 47. Siyasî gayesi 47 - 49.

IV. Chou devrinin zihni kültürü (Lao-tse)

Kaynaklar 49. Akidesinin esası 50.

V. Muharip devletler zamanında iktisadî ve sosyal değişiklikler

Âlimler 51. Yeni harpler 51-52. Harb tekniği 52. Nüfusun çoğalması 52 - 53. Toprak siyaseti 53. İlk para 53. Tüccarların önemi 53 - 54. İlk demir 54. Ulaştırma işleri 54 - 55.

VI. Muharip devletler zamanında zihni değişiklikler

Filozoflar 55 - 56. Mo Ti 56 - 57. Chuang-tse 57. Dialektik felsefe 57. Hukuk felsefesi 57 - 58.

VII. Dış Alemlerle münasebetler

Dış siyaseti 59.

VIII. Eski zamanlarda Çin'de mitoloji, edebiyat ve sanat sahalarındaki en mühim gelişmelere bir bakış

Genel karakteri 60. Ziraî din 61. Kurbanlar 61 - 62. Diğer ilâhlar 62 - 63. Halk dini 63 - 64. Ruhlar 64. Totem dini 64 - 65. Feodal sistemiyle tanrılar hakkında fikirler arasındaki münasebetler 65 - 66. Mitolojinin Çin tarihçiliği üzerindeki tesiri 66 - 67. Sanat 67 - 68. Plâstik 68. Shang sanatı 68 - 69. Hayvan üslûbu 69. Mimarlık 69 - 70. Çin yazısı 70 - 71. Edebiyatın başlangıcı 71 - 72. Beş klâsik kitap 72. Şarkılar kitabı 72. İlk tarih kitapları 73. Fal kitabı 73. Âdetler kitabı 74. Vekayinâmeler 74. Diğer kitaplar 75. Yazı malzemesi 75 - 76.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM**CH'İN SÜLÂLESİ****I. Yeni cemiyetin teşekkülü : Ch'in'lerin reformları**

Devletin kuruluşu 77 - 78. Shih-huang-ti 78 - 79. İdarenin tanzimi 79 - 80. Yeni kültürel gelişmeler 80 - 81. Yeni ahlâk 81 - 82.

II. Dış siyaset**III. Çökme****BEŞİNCİ BÖLÜM****HAN SÜLÂLESİ****I. Gentry devletinin gelişmesi**

Liu Pang 85. İdare sistemi 85-86.

II. Hsiung-nu devletinin sosyolojik kuruluşu ; Çin ile çarpışmalar

Mao-tun (Mete) 88. Çinli'lerin mağlûbiyeti 89-90. Kanton devleti 90. İmparatoriçe Lü 90.

III. Gentry'nin sağlamlaşması

Wen-ti 91. Konfüçyanizm'in kuvvetlenmesi 92-93.

IV. Wu-ti'nin Türkistan siyaseti

Türkistan'ın önemi 93-94. Hsiung-nu'larla çarpışmalar 95. Chang Ch'ien'in seyahati 95-96. Hindistan'la ticaret 96-97. Kora'nın işgali 97.

V. Dış siyasetin neticeleri ; Hsiung-nu'larla Çinli'lerin çökmesi

Çin'in iktisadı 98. Klik'lerin teşekkülü 99-100. Memur sistemi 100. Wang ailesi 100-101.

VI. Wang Mang hükümeti

İktidara nasıl geldi? 101-102. Sosyalist kanunlar 102. Kanunların iç-yüzü 102-103. Dış siyaset 104. Devletin çözülüşü 104-105.

VII. Sonraki Han sülâlesinin yeni dış siyaseti

Türkistan harpleri 106-107.

VIII. Hsiung-nu siyaseti

Pan Ch'ao 108-109.

IX. Çin'de ekonomik durum ; Han sülâlesinin çökmesi

Klik mücadeleleri 109-110. Ts'ao Ts'ao 110. Gizli cemiyetler 110-111. Hsiung-nu'ların Çin'de yerleşmeleri 112-113.

X. Han devrinin edebiyatı ve sanatı

Ansiklopediler 114. Tarih kitapları 114-116. Hukuk 116. Tabiat felsefesi 116-117. Şiir 117 - 118. Sanatkâr kimdir ? 118. Resim 118 - 119. Çin sanatının özellikleri 119-120. Diğer sanat eserleri 120-121. Kabartmalar 121. Ölümlere verilen hediyeler 121-122.

ALTINCI BÖLÜM

ÇİN'İN PARÇALANMA DEVRİ

I. Üç devlet devri

1. *Parçalanmanın sebebi* : Türkler'in Çin'in içerisinde yerleşmeleri 123-124. — 2. *Ekonomik ve sosyal durumun özellikleri* : Orta ve Güney Asya ile münasebetleri 124-125. Ziraat ve hayvan besleme ekonomisi 125-126. — 3. *Üç devletin tarihi* : Wu devleti 126 - 127. Shu-Han devleti 127 - 130. — 4. *Wei'nin sonu* : Wei devleti 130. Çin'in nüfuzu 130 - 131. Merkezini zayıf olması 131-132. Wei devletinin yıkılışı 132-133.

II. Batı Chin sülâlesi

1. *Chin devletinin iç durumu* : Silâhsızlandırma 134. — 2. *Hudut kavimlerinin bu durum üzerindeki reaksiyonları* : Hsien-pi'lerin büyümesi 135-136. Toba'ların ilk devleti 136-137. Tibetli'lerin devletleri 137. Çin sarayındaki durum 137-138. Prenslere isyanı 138-139. Çin halkının güney

ve kuzeye hicreti 139. Hsiung-nu'ların Çin toprağında ilk devleti 139-140. Hsiung-nu imparatoru Liu Yüan 140-141. Hsiung-nu önderi Shih Lo 141-142.

III. Toba'ların zuhuruna kadar Kuzey Çin'deki devletler

1. *İlk Chao sülâlesi* 143. — 2. *İlk Liang sülâlesi* 143-144. — 3. *Sonraki Chao sülâlesi* 144-146: Hsiung-nu imparatoru Shih Hu 145. — 4. *İlk Ch'in sülâlesi ve İlk Yen sülâlesi*: Tibetli imparatoru Fu Chien 146. Hsien-pi'lerin yeni devleti 146-147. Tibetli'lerin ve Hsiung-nu'ların iç siyaseti 147-148. Kabile orduları ve halk orduları 148-149. Fu Chien'in büyük güney seferi 149. 5. *Sonraki Yen sülâlesi ve mütebaki küçük devletler*: Batı Yen sülâlesi 150. Tibetli'lerin Sonraki Ca'n sülâlesi 150. Hsien-pi'lerin Batı Ch'in sülâlesi 151. Türkistan sınırındaki durum 151-152. T'u-yü-hun'lar 152. Kansu eyaletindeki kabile devletleri 152-153. — 6. *Bu devrin sosyolojik tahlili*: Hsiung-nu'ların devlet anlayışı 153. Tibetli'lerin devlet anlayışı 153-154. Hsien-pi'lerin devlet anlayışı 154-155. Çin'de 16 devlet devri 155. Kansu eyaletindeki devletlerin hususiyetleri 155. Son Hsiung-nu'lar 155-156. — 7. *Onaltı devlet zamanında fikrî hayat*: Buddhizm'in önemi 156. Buddhizm'in inkişafı 157. Manastırlar ve tüccarlar 157-158. Tercüme büroları 158. Şamanizm 158. Resmî din 159.

IV. Kuzey Çin'de Toba devleti

1. *Toba devletinin kuruluşu*: Toba devletinin hususiyeti 160. Doğu Çin'in zaptı 161-163. Toba devletinde Çinli'lerin önemi 163. — 2. *Hsiung-nu'ların Hsia sülâlesi*: Ho-lien P'o-p'o 164. — 3. *Toba'ların büyük devlet oluşu*: Kervan yolu 164. Juan-juan'ların kuvvetlenmesi 165. Batı Çin'in zaptı 165. — 4. *Toba devletinde ekonomi, cemiyet ve kültür*: Devletin idaresi Çinli'lerin ellerine geçiyor 167-168. Yeni başkent Lo-yang'dır 168. Buddhizm devlet dini oldu 168-169. Halk Buddhizmi 169-170. — 5. *Toba'ların çökmesinin sebebi*: millî Toba devleti 170-171.

V. Kuzey Çin'de Toba'ların halefleri olan devletler

1. *Altıncı yüzyılda dış siyaset*: T'u-chüeh'lerin büyümesi 172-173. — 2. *Kuzey Ch'i sülâlesi*: Sonraki Chou sülâlesi 174. Yang Chien 174-175. Son Toba'lar 175.

VI. Doğu Chin sülâlesi ve mütebaki Güney sülâlesi

1. *Güneyde ekonomik ve sosyal durum*: Güney Çin'in nüfusu 176. Eski ve yeni muhacirler 176-177. — 2. *Doğu Chin sülâlesi zamanında grup muharebeleri*: Wang T'un'un isyanı 178. Yü Liang 178-179. Huan Wen'in kuzey seferi 179-180. Huan Hsüan 180. Liu Yü 181. Liu Yü'nün kuzey seferi 181-182. — 3. *Liu-Sung sülâlesi*: Toba'larla muharebeler 183. Sülâlenin sonu 184. — 4. *Güney Ch'i sülâlesi*: 184. — 5. *Liang sülâlesi*: Güney Çin'de bir Toba hükümdarı 185-186. Devletin ikiye ayrılması 186.

— 6. *Ch'en sülâlesi*: 186. — 7. *Güneydeki kültürel durum*: Güney Çin gentry'si 187. Şiir ve müzik 187-188. Buddhizm 188-189.

YEDİNCİ BÖLÜM

SUI VE T'ANG DEVLETİ

I. Sui sülâlesi

1. *Çin'de iç durum*: Türk kültürünün tesirleri 191. Kuzey ile güney arasındaki kültürel farkları 192. — 2. *İç siyaset*: İlk güçlükler 193. Büyük kanalların inşaatı 193-194. — 3. *Dış siyaset*: Türklerin durumu 194. Kora harbi 195. P'ei Chü ve Çin-Türkistan siyaseti 195. — 4. *Çökmenin sebepleri*: 196.

II. T'ang sülâlesi

1. *Çin'de iç durum ve ilk devrinin iç siyaseti*: Li Shih-min 197. Toprak kanunları 197-198. Yeni idare sistemi 198-201. Devlet bütçesi 201. Yeni kültür merkezleri 201-202. — 2. *Türkistan ve Kora'nın zaptı*: Türklere karşı büyük muharebeler 202. Türkistan'da Kao-ch'ang devleti 203-204. — 3. *T'ang sülâlesinin en parlak zamanı*: Çin ve İran 205. İkinci Kora harbi 205. — 4. *En parlak devrin kültürel ve ekonomik durumu*: Çin'de yabancıların durumu 205-206. Dış ticaret 206. Türk ve Tibetli'lerin kuvvetlenmesi 206-207. — 5. *İmparatoriçe Wu devri*: İmparatoriçe Wu'nun Chou sülâlesi 207-208. Buddhizm ve devlet 208. Kapagan ve imparatoriçe Wu 209. — 6. *Askerî valilerin tayini ve An Lu-shan isyanı*: Kültür hayatı 209-210. Kuzey Türkleri ve Çin 210. Nan-ch'ao devleti 211. Yang Kui-fei ve An Lu-shan 211. An Lu-shan'ın büyük isyanı 212. Arapların ve Uygurların yardımı 212. An Lu-shan'ın isyanının önemi 213. — 7. *Uygurlar'la diğer Türklerin isyanı; devletin çökmesi*: Uygurların tarruzu 213. Uygurların zaferi 214. İç durum 214-215. Buddhist kilisesinin serveti 215-216. — 8. *Huang Ch'ao'nun halk isyanı*: Huang Ch'ao 216. Huang Ch'ao Kanton'u zapt eder 217. Türk Şato'ları ve önderleri Li K'o-yung 217. Li K'o-yung ve Chu Ch'üan-chung 218-219. — 9. *T'ang devrinde kültür hayatı*: nesir 219-220. Şiir 220. Serbest şiir ve tiyatro sanatı 221. Orta Asya müziği 222. Ressamlık 222-223. Wu Tao-tse 223-224.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

ÇİN'İN İKİNCİ BÖLÜNME DEVRİ

I. Beş sülâle devri

1. *İkinci parçalanmanın sebepleri*: Beş sülâle devrin hususiyetleri 225. Avrupalı bilgilerin çalışmaları 226. Güney Çin'deki küçük dev-

letler 226 - 227. — 2. *Onuncu yüzyılın kültürel gelişmeleri* : yeni icatlar : basılmış kitaplar ve kâğıt para 227-228. Çay inhisarı 229. — 3. *Beş sülâlenin siyaset tarihi* : Sonraki Liang sülâlesi 230. Türk Şato'ların ilk sülâlesi 231. İkinci Şato sülâlesi 231. Üçüncü Şato sülâlesi 231. Sonraki Chou sülâlesi 231.

II. Kuzey Sung sülâlesi

1. *İç siyasetin yeniden kuruluşu ve ekonomik durumu* : Yeni siyasi gelişmeler 234. Devlet bütçesi 234-235. Yeni idare sistemi 235-236. İktisadî durum 236-237. Kuzey - batı illerin önemi 237-238. — 2. *Wang An-shih'in reformları* : Wang An-shih ve Sih-ma Kuang 238. — 3. *Onbirinci yüzyılda kültür hayatı* : 239. — 4. *Dış siyaset* : 240.

III. Kuzey'de Liao sülâlesi

1. *Ch'i-tan devletinde iç siyaset durumu* : Devletin teşekkülü 241-242. İktisadî durum 242-243. — 2. *Kura-Kitay devleti* : 243-244.

IV. Kuzey'de Hsi-Hsia devleti

1. *Devletin kuruluşu ve önemi* : 244-245.

V. Güney Sung sülâlesi devleti

1. *Devletin kuruluşu* : 245-246. — 2. *İç siyaset durumu* : Yo Fei ve Ch'in K'ui 246-247. — 3. *Kültürel durum* : Chia Sih-tao 248-249.

VI. Kuzey'de Ju-chen devleti

1. *Yükselişi* : 249. — 2. *İç ve dış durum ; yıkılmasının sebepleri* : Kabilelerin iktisadî durumu 249-250. Tatarlar ve Moğollar 250-251. — 4. *Ju-chen'lerin mukadderatı* : 251. — 5. *Onuncu ile onüçüncü yüzyılda edebiyat ve sanat* : 251-256.

DOKUZUNCU BÖLÜM

MOĞOL DEVRİ

I. Yeni zamanların başlangıcı

Yeni zamanlar ne zaman başladı ? 257. Yabancılar bütün Çin üzerine hüküm sürerler 257.

II. Moğol devrinin özellikleri

Moğolların ırk kanunları 259.

III. Moğolların dış siyaseti

Japonya ve Hindicini'ye karşı yapılan seferler 260.

IV. İç durum : Halk gruplarının tezatları

Başkent Pekin 261. Moğol devletinde din 262. İktisadî problemler 263. Ticaret 264.

V. Kiyamlar ve Moğol devrinin sonu

İlk isyanlar 265. İsyanların büyümesi 265. Moğolların tedbirleri 266. Chu Yüan-chang'ın isyanı 266. Moğolların yıkılmasının sebepleri 268.

ONUNCU BÖLÜM**MİNG DEVRİ****I. Ming devrinde iç siyaset meseleleri ve sosyal durum**

Ming sülâlesi, halktan gelen bir hareketin neticesidir 269. Ming devrinde ilk defa olarak bir milliyetçilik meydana gelmiştir 270. Chu Yüan-chang siyasetini değiştiriyor 270. Moğol kültürünün tesirleri 271. Ticarete karşı kanunlar 272. Bir orta tabaka meydana geliyor 272. Haremağaların önemi 274.

II. 1426'ya kadar dış siyaset

Pekin'de bulunan kiral 275. Moğollarla muharebeler 275. Japon tehlikesi 276. Yung-lo devri 276. Timur ve Çin 277. Hindicini'nin işgali 277. Güney Çin yerlilerinin isyanları 279.

III. Klık mücadeleleri ve inkırazın başlangıcı

Moğolların zaferleri 279. Diktatörlüğe doğru ilk adımlar 281. Türkistan'daki durum 281. Haremağaların fesatçı rolü 281. Wang Yang-ming'in hayatı 283. İlk Avrupalılar geliyorlar 283.

IV. Kiyamlar ve Mançu'larla savaşlar

Moğollarla yeniden muharebeler oldu 284. Mançu'larla ilk temas 285. Japonya ile ihtilâf 286. İngiltere ve Çin'in Hindistan siyaseti 286. Misyonerler Pekin'de 286. Mançu devletinin teşekkülü 288. İsyanlar 288. Tung-lin akademisi 288. Li Tse-ch'eng 289. Ming sülâlesinin sonu 290. Li Tse-ch'eng ve Wu San-kui 290.

V. Moğol ve Ming devrinde edebiyat ve sanat

Yeh-lü Ch'u-ts'ai 291. Moğol devrinde tiyatro 292. Ming dramları 293. Müzik ilmi 293. Klâsik romanlar 294. Hikâye ve şiir 294. Buddhist sanatı 295. Ressamlık 296. Porselen 296.

ONBİRİNCİ BÖLÜM MANÇU SÜLÂLESİ

I. 17'nci yüzyılda iç siyasetin esas problemleri

Güney ve Batı Çin'in işgali 299. Wu San-kui'nin siyaseti 300. Münevverler, Mançu'ların tarafına geçiyorlar 301. K'ang-hsi devrinde Çin'in iktisadî ve kültürel yükselişi 302. 18'nci yüzyılda başlayan inhitatin sebepleri 302. Çin ile Avrupa arasındaki farklar 303. Çin ziraatı 304. Neden Çin'de endüstri gelişemedi? 304. Çin'in fakirleşmesi 305.

II. Çin devletlerinin genişlemesi (K'ang-hsi devri)

Moğolistan'da Galdan ile muharebeler 306. Çin-Rus antlaşması 307. Kültür sahasında yeni gelişmeler 308. Misyonerlerin önemi 308. Muhacretler 309.

III. Türkistan savaşları ve inkırazın başlaması (Ch'ien-lung devri)

Türkistan savaşları 310. Kalmuk'larla savaşlar 311. Harp masrafları 312. Çin-Rus ittifakı 312. Çin-İngiliz gerginliği 313. Çin'in emniyet korkusu 313. Beyaz Lotos tarikatının isyanı 313. Chia-ch'ing devri 314.

IV. Avrupa tesirinin başlaması ve Çin üzerindeki aksülâmeli

İngiliz tüccarları ve afyon ticareti 315. Afyon harbi 316. Kapitülasyonların başlaması 317. Kapitülasyonların tesirleri 317. Türkistan'da yeni muharebeler 318. T'ai-p'ing isyanı 319. Avrupalılar ve T'ai-p'ing'ler 320. Lorch harbi 321. Nien-fei isyanı 322. Müslüman isyanları 322. Kansu'daki müslüman isyanları 323. Yünnan'daki müslüman isyanı 323. Salar isyanı 324. Yakub bey'in Türkistan devleti 325. Son zamanlarda Türkistan'ın durumu 326.

V. Sülâlenin inhilâli ve sonu ; büyük isyanlar

İmparatoriçe Ts'ih-hsi 327. İli ovası ve Çin-Rus ihtilâfı 327. Japon-Çin harbi 329. Eski ve yeni zihniyet 329. K'ang Yo-wei'nin gayeleri ve muvaffakiyetsizliği 330. İnkilâbın muvaffakiyetsizliği ve Yüan Shih-k'ai 331. Boksör isyanı 331. Rus - Japon harbi 332. 1908 senesinin hadiseleri 333. 1911 senesinde Çin'in durumu 334. İlk parlamento 334. İhtilâlin başlaması 334. İlk cumhuriyet ve Sun Yat-sen 335. Mançu sülâlesinin sonu 336.

VI. Mançu devrinde edebiyat ve san'at

Ku Yen-wu 337. Hikâyeler 337. Büyük romanlar 338. Büyük dramlar 338. Tercümeler 339. Ressamlık 339. Porselen 339.

ONİKİNCİ BÖLÜM

CUMHURİYET (1912'DEN İTİBAREN)

I. Chiang K'ai-shek'in ortaya çıkmasına kadar en mühim olaylar

Generallerin mücadelesi 341. Tibet meselesi 342. Moğolistan problemi 342. Yirmi bir talep 343. Yüan Shih-k'ai'nin sonu 343. Birinci dünya harbi ve Çin 344. Kuzey'de yeni reisicumhurlar, Güney'de Sun Yat-sen 344. İlk kapitülasyonlar kaldırılır 345. Vashington konferansı 345. İlk parti kurultayı 346. Sun Yat-sen'in ölümü 346. Batı devletlere karşı tedbirler 347. İkinci parti kurultayı ve Kuzey seferi 347.

II. En mühim kültürel, sosyal ve siyasî problemler

Gentry'nin yıkılması 348. Demokrasiyi kim destekliyor ? 349. İktisadi müşküller 350. Fikir hayatında tezatlar 350. Üniversitelerin rolü 351. Edebî inkılâp 351. Yeni dil 352. Çin yazısı üzerinde tartışmalar 353.

III. Chiang K'ai-shek hükümetinin ilk devri (1927 - 1937)

Chiang K'ai-shek ve solcular 355. Japon tehlikesi: Mançurya vakası 355. Mançurya vakasının önemi 356. Komünistler ve generallere karşı savaşlar 356. Japon - Çin harbinin başlaması 356.

IV. İkinci dünya harbinde Çin (1937 - 1945)

Japon zaferlerinden sonra 358. Batıya muhaceret 359. Avrupa harbinin başlamasından sonra 359. Amerikan - Japon harbi 360. Harbin sonu 361. Harbisonrası problemler 361.

İNDEKS 363

LİTERATÜR

Kaynaklar	12.
Paleolitik	14.
Neolitik	16.
İlk kültürler	18.
Yang-shao devri	21.
Lung-shan devri	22.
Hsia sülâlesi	24 - 25.
Shang sülâlesi	31 - 32.
Chou sülâlesi	39, 44, 48 - 49, 50, 55, 58 - 59, 60, 67, 76.
Ch'in sülâlesi	82.
Han sülâlesi	112 - 113, 122.
Parçalanma devri	133, 142, 159, 171, 189.
Sui ve T'ang devri	219.

İkinci bölünme devri	241, 244, 251.
Moğol devri	268, 297.
Ming sülâlesi	336 - 337, 340.
Mançu sülâlesi	291, 297.
Cumhuriyet devri	362.

HARİTALAR

Sahife 19, 43, 94, 162, 233.

RESİMLER HAKKINDA İZAHAT

No. 6, 7, 8, 10, 12, 14, 16, 28, 29, 30, 33, 40, 44, 47 W. Eberhard tarafından 1934-1937 yıllarında çekilmiştir.

No. 15, 18, 19, 20, 22, 31, 34, 35, 36, 37, 43, 45 H. Hammer-Morrison (Hongkong) tarafından 1934-1937 yıllarında çekilmiştir.

No. 38 A. von Trott tarafından 1937 yılında çekilmiştir.

No. 41 Lou Tse-k'uang (Hangehou) tarafından 1933 yılında çekilmiştir.

No. 3 Prof. G. Ecke (Pekin)'in makalesinden alınmıştır (Sinologische Arbeiten, cilt 1, Pekin 1943, s. 163).

No. 1: G. Andersson: «Prehistory of the Chinese»sinden, levha 137.

No. 2: G. Trautmann koleksiyonu'ndan.

No. 4: G. Andersson: «Ordos Bronzes» inden (levha 11).

No. 5: B. Karlgren: «Exhibition of Early Chinese Bronzes» inden (levha 27).

No. 9: A. Tizac: «Sculpture Chinoise» den (levha 35).

No. 11: Berlin Etnografya Müzesinden.

No. 13: Berlin Etnografya Müzesinden.

No. 17: Philadelphia Müzesinden.

No. 21: O. Kümmel: «Die Kunst Chinas, Japans und Koreas» dan (levha 5).

No. 23: Orijinali Berlin Etnografya Müzesinde vardı.

No. 24: Orijinali Berlin Etnografya Müzesinde vardı (No. I.B.6078).

No. 25: Orijinali » » » » (No. I.B.6876b).

No. 26 ve ilk sayfadaki resim: basma Prof. Eberhard'dadır.

No. 27: Orijinali Berlin Etnografya Müzesinde vardı (yükseklik 42 ve 38,5 sm.).

No. 32: «Rare Paintings of Sung and Yuan Dynasties, Manchu Royal House Collection» (Shanghai, Yu-cheng Book Company)'den,

No. 39: Orijinali Berlin Etnografya Müzesinde vardı (Kopya W. Eberhard tarafından 1933 yılında alınmıştır).

No. 43: Orijinali Paris'te.

No. 46: Bir mecmua'dan.

No. 49: Orijinali Prof. Eberhard'dadır.

Ö N S Ö Z

Çin tarihi hakkında bilhassa son senelerde sayısız kitaplar yazılmıştır. Bunlar, burada Türk efkâr-ı umumi'yesine sunulan kitapla mukayese edildiği takdirde, birçok noktada farklı olduğu görülür. Avrupa'da yazılan tarih kitaplarının çoğu, Çin kaynaklarının asıllarına şöyle dursun, ancak mahdud sayıda yapılan tercümelere istinaden yazılmış olup, ya Avrupa veyahut Çin nokta-i nazarını tutmaktadır. Buna karşılık gayemiz, Türk okuyucusuna hem tamamen bitaraf ve ilmî, hem de Türk tarihi için önemli olan noktaları belirten bir kitap sunmaktır. Bu eserde her hususta orijinal kaynaklara dayandıktan başka, en son tetkiklerin neticeleri de gözönünde tutulmuştur.

Bu kitabı yazmaya beni sevkeden Prof. Şemsettin Günaltay'a, kitabın hazırlanmasında ve bastırılmasında beni daima teşvik eden Bay Uluğ İğdemir'e, tercümede bana yardım eden Bayan İkbâl Berk'e, tashihlerde vakitlerini hiç esirgemiyen Bayan Firuzan Kınal ve Bay Özdemir Çobanoğlu'na ve nihayet Türk Tarih Kurumu'nun çalışkan müretteplerine burada teşekkür etmeyi bir borç sayarım.

Ankara, 28 Nisan 1947

WOLFRAM EBERHARD

